

Beveik tris dešimtmečius dirbanti komisija tiki: Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys lietuviai yra viena tauta

Neringa BUDRYTĖ, Raimonda BOJAŽINSKYTĖ □

2021 m. sausio 26 d. darbą pradėjo naujai išrinkta Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija. Seimo Konstitucijos salėje ir nuotoliniu būdu įvyko pirmasis šios naujosios komisijos posėdis. Jau 26-erius metus šios svarbios ir aktyviai dirbančios komisijos tikslai – skatinti Lietuvos ir užsienio valstybėse gyvenančių lietuvių bendradarbiavimą, rūpintis abipuse pagalba ir parama, keistis mokslo, kultūros ir kita informacija, Seimui ir kitoms valstybės institucijoms teikti pasiūlymus, kurie padėtų stiprinti valstybingumą ir demokratines tradicijas, skatinti užsienyje gyvenančius lietuvius grįžti gyventi į Lietuvą ir teikti rekomendacijas dėl sąlygų tam sudarymo. Ambicingų tikslų turi ir naujos sudėties komisija, per pirmąjį posėdį nusibrėžusi pagrindines veiklos gaires. Darbų daug, juo labiau, kad praėję metai Lietuvos ir diasporos santykiuose buvo ypatingi, atvėrę naujus plačius horizontus.

„Atvėrėme naują šių santykių puslapį. Pirmą kartą Lietuvos istorijoje užsienyje gyvenantys lietuvos piliečiai balsavo pasaulio lietuvių vienmandatėje apygardoje, pirmą kartą taip aktyviai dalyvavo rinkimuose į Seimą ir, turbūt, pirmą kartą taip garsiai ir tvirtai įvairiose diskusijose buvo pasakyta: nėra JIE ir MES, nes esame tik MES, viena tauta, nesvarbu kur begyventume“, – sakė posėdyje dalyvavęs Užsienio reikalų visceministras Egidijus Meilūnas. Jis patvirtino, kad naujoji Vyriausybė tvirtą ryšį su diaspora laiko vienu iš savo veiklos prioritetų ir jo

puoselėjimui ketina skirti ypatingą dėmesį. „Turbūt dar niekada per pastaruosius 30 metų Lietuvos istorijoje Vyriausybės programoje nebuvo tiek daug dėmesio skirta diasporai, jos keliamoms problemoms spręsti, bei siekiui vis labiau įtraukti diasporą į tolesnį Lietuvos valstybės, jos gerovės ir saugumo kūrimą“, – pabrėžė E. Meilūnas. Pagrindinė artimiausių 4-erių metų užduotis – aktyvus pasirengimas referendumui dėl pilietybės išsaugojimo. Viceministro teigimu, Užsienio reikalų ministerija yra pasirengusi jau dabar labai aktyviai dirbti kartu su visomis institucijomis, su pasaulio lietuvių bendruomene ir Lietuvos atstovybėmis, kad šis bendras tikslas būtų pasiektas.

Kalbant apie pilietybės atkūrimą, Užsienio reikalų viceministras paašškino, kad norintys tai padaryti neprivalės atvykti į Migracijos departamentą Lietuvoje. E. Meilūnas patikino, kad šis daug nepasitenkinimo tarp diasporos atstovų sulaukęs siūlymas buvo buvusios vyriausybės dar prieš metus ir dabar į viešumą pateko per klaidą. „Noriu pranešti šio posėdžio dalyviams bei diasporos atstovams, kad naujoji ministerija vadovybė šiam siūlymui nepritaria, atvykimas į Migracijos departamentą yra ne prievolė, bet galimybė“, – sakė viceministras, kartu pakviesdamas visus tautiečius, kurie turi galimybę atkurti pilietybę, pasinaudoti proga ir atvykti į Lietuvą. Negalintys atvykti į Lietuvą, visus dokumentus galės susitvarkyti per savo šalies diplomatinę atstovybę arba internetu.

Pirmame komisijos posėdyje apie diasporai daugiausiai nerimo keliantį pilietybės išsaugojimo klausimą buvo kalbama iš tiesų daug.

„Kiekvienas lietuvių kilmės asmuo turi prigimtine teisę būti Lietuvos valstybės piliečiu, kurti Lietuvai ir naudotis visomis valstybės suteikiamomis naudomis. Užsienyje gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams būtina užtikrinti galimybę išlaikyti ir stiprinti ryšius su tėvyne ir dalyvauti jos politiniame, ekonominiame, kultūriniame gyvenime, – savo kalboje pabrėžė Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė Nielsen. – Manau, kad dviguba pilietybė, tiesą pasakius, esu įsitikinusi, kad dviguba pilietybė bus daugiau nei dokumentas ir tvarų ryšį tarp emigracijoje ir Lietuvoje gyvenančių lietuvių lemsiantis faktorius.“ Pasak Seimo Pirmininkės, koalicijos partneriai yra sutarę siekti, kad jau 2023-ųjų savivaldybių tarybų rinkimuose (arba Seimo pasaulio lietuvių rinkimų apygardoje 2024 metų Seimo rinkimuose) būtų išbandyta internetinio balsavimo galimybė. Taip suteikiant visus įrankius Lietuvos Respublikos piliečiams, kad ir kurioje pasaulio dalyje jie būtų, dalyvauti demokratinuose valstybės valdymo procesuose.

Lituanistinis švietimas ir parama jam – dar vienas tikslas, kuriam ketinama skirti ypatingą dėmesį. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke, kalbėdama apie ateities perspektyvas ir diasporos politiką akcentavo, kad esminis ir svarbiausias dalykas turi būti dėmesys žmonėms. „Tai esmių esmė kalbant visais aspektais“, – sakė D. Henke, pabrėždama, kad užsienyje gyvenančių lietuvių pilietiškumas turi būti skatinamas ne tik per rinkimus ir suprantamas plačiau. Kaip aktyvus dalyvavimas valstybės valdyme, jos kontrolėje, domėjimasis ar rūpinimasis Lietuvos aktualijomis, savanoriavimas. Pasak D. Henke, diasporos politikai turi būti skiriamas adekvatus finansavimas ir dėmesys. Tai nereiškia, kad reikia plėsti biurokratinį aparatą, tačiau skirti didesnę ir solidų finansavimą lietuvių bendruomenės projektams, lituanistiniam švietimui, kalbos ir tapatybės išlaikymui, sportui, tautiniams šokiams, chorams. „Visi 12 pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narių, visi 20 šios komisijos Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovų, įskaitant ir pavaduotojus, 25-iose valstybėse esantys lietuvių bendruomenės aktyvistai, 230-ies lituanistinių mokyklų mokytojai, chorų, šokių kolektyvų vadovai, mes visi dirbame visuomeniais pagrindais, savanoriškai, be jokio finansinio atlygio“, – priminė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė.

Posėdyje skambėjo išmintingos, viltingos, geranoriškos, vieningų tikslų siekiančios kalbos. „Esame viena iš nedaugelio tautų, kuri yra išlaikiusi tautos tapatybę, nepaisant begalės sunkumų ir tautos išdrąskymų ir išmėtymų per visą pasaulį per šimtmečius. Mes turime labai stiprų ryšį tarp Lietuvos valstybės ir pasaulio lietuvių diasporos, įskaitant pačiu auksčiausiu lygiu Lietuvos Seime, kaip ši komisija. Tai yra mūsų vienybė ir stiprybė“, – sakė nuo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos pirmininku išrinktas Jonas Bružas.

Turbūt reikėtų priminti, kad ši Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija yra nuolatinė, sudaroma Seimo kadencijos laikotarpiui, Seimo nutarimu. Komisiją sudaro dešimt Seimo narių pagal proporcinio Seimo frakcijų atstovavimo principą ir dešimt Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos išrinktų atstovų iš užsienio lietuvių bendruomenių deleguotų kandidatų. Kiekvienas komisijos narys turi jam priskirtą pavaduotoją ir kai komisijos narys nedalyvauja komisijos posėdyje, visas jo teises įgyja tame posėdyje dalyvaujantis pavaduotojas. Komisija turi du pirmininkus ir du pirmininko pavaduotojus.

Vieną komisijos pirmininką ir jo pavaduotoją renka komisijoje esantys Seimo nariai, o kitą komisijos pirmininką ir jo pavaduotoją renka Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos išrinktieji komisijos nariai. Komisijos pirmininkus ir pirmininko pavaduotojus tvirtina Seimas. Komisija į posėdžių sesijas renkasi ne rečiau kaip du kartus per metus, tarp posėdžių sesijų vyksta neeiliniai komisijos posėdžiai. Komisijos posėdžiuose dalyvauja pakviesti Vyriausybės, ministerijų, įvairių valstybės institucijų, visuomeninių organizacijų, Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovai, ekspertai iš Lietuvos ir užsienio valstybių. Komisijos posėdžiai yra atviri visuomenei ir spaudos atstovams. Dabartine Seimo ir Pasaulio

Lietuvių Bendruomenės Komisijos pirmininke Seimas išrinko Seimo TS-LKD frakcijos narę Dalią Asanavičiūtę. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovai komisijos kopirmininku išrinko Joną Bružą iš Jungtinių Amerikos Valstijų, o jo pavaduotoja – Jūratę Caspersen iš Šveicarijos.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovai komisijoje dirba be atlyginimo, jų veiklos komisijoje, kelionių bei pragyvenimo išlaidų nepadengia nei Seimas, nei Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Dirba pasišventusiai aukodami savo laiką ir lėšas tam, kad spręstų užsienyje gyvenantiems lietuviams rūpimus klausimus ir iškilusias problemas, ieškodami galimybių padėti Lietuvai. Dirba nuoširdžiai tikėdami, kad Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys lietuviai yra viena tauta. O ir pasiektų rezultatų yra. Įvyko referendumas dėl gimimu įgytos Lietuvos respublikos pilietybės išsaugojimo, kurio sėkmingai baigčiai pritrūko tik aktyvesnio rinkėjų dalyvavimo. Įsteigta Pasaulio lietuvių vienmandatė rinkimų apygarda. Į teigiamą pusę pasikeitė migracijos tendencijos, kai daugiau yra grįžtančiųjų į Lietuvą nei išvykstančiųjų, grįžusiems iš emigracijos nuolat gerinamos sąlygos gyventi Lietuvoje. Visų šių dalykų kantriai 26-erius metus siekė komisijos nariai, dirbę visose komisijose.

„Viešpaties palaimos komisijos misijai, planams ir sumanymams. Tegul mūsų žodžiai bei pastangos mus vienija, drąsina kurti ir atkurti tautos ateitį“, – linkėjo komisijos nariams prelatas Edmundas Putrimas.

□ *Raimonda Bojažinskytė yra LR Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos nario pavaduotoja*

Šaltinis: ITLIETUVIAI.IT

Nuotraukų autorius: Olga Posaškova.